

Briselē, 27.3.2024.
COM(2024) 144 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Plāns virzībai uz Eiropas grādu

{SWD(2024) 74 final}

1. Ievads

Izglītība ir būtiska ES nākotnei. Tā ir personiskās izaugsmes, nodarbināmības, sasniegumu un aktīvas un atbildīgas pilsonības pamats. Nodrošinot augstas kvalitātes izglītību, universitātes¹ ir mūsu eiropiskā dzīvesveida orientieri. Tās veicina akadēmiskās vērtības, izcilību, demokrātisko praksi un pamattiesības, kā arī līdztiesību, daudzveidību un iekļaušanu.

Eiropas konkurētspēja un labklājība ir atkarīga no pašreizējo un nākamo paaudžu nākotnes prasībām atbilstošām prasmēm, lai paātrinātu un virzītu zaļo un digitālo pārkārtošanos, kompensētu demogrāfiskās tendences un nodrošinātu Eiropas atvērtu stratēģisko autonomiju svarīgās jomās. Izglītība ir būtiska arī to valstu ekonomiskajai un sociālajai attīstībai un noturībai, kuras vēlas pievienoties ES. **Mums jābūt gataviem vadīt šīs pārmaiņas un veidot nākotni.**

Tā kā mūsdienu galvenie izaicinājumi kļūst arvien globālāki un Eiropai ir jāstiprina tās atvērtā stratēģiskā autonomija, **transnacionāla izglītība** vairs nav tikai ieteicama, — tā ir kļuvusi par nepieciešamību. Tas ir nosacījums, lai nākamajām paaudzēm nodrošinātu kompetences un prasmes, kas Eiropas sabiedrībai būs nepieciešamas, lai attīstītos pasaulē, kas kļūst arvien vairāk savstarpēji saistīta.

Izglītības jomā ES konkurē ar citiem dalībniekiem pasaulē. Tās spēja piesaistīt labākos talantus daļēji ir atkarīga no diplomiem, ko var piedāvāt ES augstākās izglītības iestādes. Tādēļ daudzas Eiropas universitātes tiecas **sakopot vienuviet speciālās zināšanas un kombinēt savstarpēji papildinošas priekšrocības**, kas nav pieejamas atsevišķās iestādēs, **lai absolventiem un izglītojamajiem mūžizglītības jomā nodrošinātu stratēģiskas prasmes viņu nākotnei.**

Kopš Eiropas izglītības telpas izveides 2020. gadā ir panākts ievērojams progress. Transnacionālā sadarbība ir bijusi virzītājspēks reformām ar mērķi veicināt un atbalstīt **inovatīvu modeļu veidošanu, piemēram, Eiropas universitāšu alianses**², kuru skaits drīzumā sasniegs 60 un kurās iesaistītas aptuveni 500 augstākās izglītības iestādes no visiem Eiropas reģioniem, sākot no galvaspilsētām līdz lauku apvidiem. Tās ir kā **celmlauži visā augstākās izglītības nozarē.**

Universitāšu pārrobežu sadarbība var attīstīties daudzos dažādos veidos. Valstu kopīgas izglītības nodrošināšanas vērienīgākās formas ir programmas, kas ļauj iegūt kopīgu grādu. Tomēr šādu grādu iegūšanu vēl aizvien apgrūtinā ievērojami juridiski un administratīvi šķēršļi. Tas **kavē nepieciešamās pārmaiņas Eiropas augstākās izglītības nozarē.** 2022. gadā pieņemtajā **Eiropas universitāšu stratēģijā**³ ir izklāstītas vērienīgas darbības, lai izveidotu Eiropas izglītības telpu augstākās izglītības jomā ar mērķi attīstīt **Eiropas grādu**. Ar šo paziņojumu šo nodomu sāk īstenot praksē, piedāvājot skaidru plānu, lai Eiropas grāds kļūtu par realitāti.

Eiropas grāds — jauns **kvalifikācijas veids, kas jāiekļauj valstu tiesību aktos,** — atvieglotu dažādu valstu universitāšu netraucētu sadarbību un inovatīvu kopīgu programmu izstrādi, kas ļautu iegūt kopīgu grādu, **pilnībā ievērojot universitāšu institucionālo autonomiju un dalībvalstu**

¹ Jēdziens “universitāte” tiek lietots kā atsauce uz plašāku nozari, kas ietver visu terciārās izglītības jomu; tādējādi šajā jēdzienā ietilpst visu veidu augstākās izglītības iestādes, to skaitā pētniecības universitātes, augstskolu koledžas, lietišķo zinātņu augstskolas, augstākās profesionālās izglītības un apmācības iestādes un mākslas augstākās izglītības iestādes.

² Iniciatīva “Eiropas universitātes”.

³ Komisijas 2022. gada 18. janvāra paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Eiropas universitāšu stratēģiju, COM(2022) 16 final.

vai reģionālo valdību kompetenci. Šāds Eiropas grāds arī palīdzētu veidot **kopīgu Eiropas identitāti un spēcīgāku piederības sajūtu Eiropai.**

Tā pamatā būtu kopīgi pieņemti Eiropas kritēriji, kas atspoguļo mācību pieredzes nozīmīgumu, apņemšanos ievērot kopīgas vērtības un universitāšu sadarbības pasākumu izcilību. Tas veicinātu kopīgu un labāku izpratni par ES vajadzībām attiecībā uz akadēmiskajām un prasmju prasībām saskaņā ar Eiropas universitāšu stratēģiju. Tas varētu mudināt apzināt un novērst pastāvošās atšķirības, kas patlaban ierobežo universitāšu spēju sadarboties Eiropā.

Eiropas grāds ietvertu **sadarbības centienus, starpdisciplīnu pieejas un starptautisku perspektīvu**, kas uzsver Eiropas gatavību atbalstīt un attīstīt augstprasmīgāku, pielāgoties spējīgāku un globāli konkurētspējīgāku Eiropas darbaspēku. Kopīgas izglītības programmas, kuras apgūstot, varētu iegūt Eiropas grādu, piesaistītu studentus no visas pasaules un palīdzētu atrast mūsu ekonomikai nepieciešamos talantus, kas ir īpaši būtiski kritiski svarīgo tehnoloģiju jomās, kuras ir nozīmīgas mūsu konkurētspējai un tehnoloģiskajai suverenitātei. Vienlaikus, piedāvājot Eiropas grādu, tiktu veicināta mācību mobilitāte Eiropas Savienībā un apmierinātas to reģionu vajadzības, kuri atrodas talantu attīstības strupceļā⁴, turklāt šāds grāds palīdzētu apmierināt darba tirgus pieprasījumu pēc Eiropai un pasaulei atvērtiem absolventiem.

Šis paziņojums kopā ar diviem priekšlikumiem Padomes ieteikumiem — par Eiropas kvalitātes nodrošināšanas un atzīšanas sistēmu augstākajā izglītībā un par pievilcīgu un ilgtspējīgu karjeru augstākajā izglītībā — **ir nozīmīgs solis ceļā uz Eiropas izglītības telpas izveidi.**

Lai gan abu Padomes ieteikumu priekšlikumu vēriens ir plašāks par ieceri izveidot Eiropas grādu un attiecas uz visu veidu augstākās izglītības iestādēm un to piedāvāto izglītību, tie ir savstarpēji cieši saistīti. Kvalitātes nodrošināšanas un atzīšanas sistēma ir būtiska, lai veidotu uzticēšanos kopīgām izglītības programmām. Augsti kvalificētiem un motivētiem akadēmiskajiem darbiniekiem ir izšķiroša nozīme augstas kvalitātes mācīšanas un pētniecības nodrošināšanā mūsu universitātēs. Kopīgās programmas bieži vien netiek uzskatītas par daļu no akadēmiskā personāla pamatdarbībām un tādējādi var radīt papildu slogu, tādēļ ir vajadzīga papildu atzīšana un stimuli.

2. Eiropas grāds — būtisks elements, lai izveidotu Eiropas izglītības telpu un veicinātu Eiropas konkurētspēju un pievilcību

Eiropas grāds būtu stratēģisks instruments, lai izveidotu **Eiropas izglītības telpu** — visiem kopīgu un iekļaujošu telpu kvalitatīvai izglītībai un mācību mobilitātei pāri robežām ar cieši saistītām izglītības un apmācības sistēmām. Tas uzlabotu ES augstākās izglītības nozares konkurētspēju un pievilcību, pamatojoties uz gadu gaitā gūto sadarbības pieredzi ES programmu ietvaros.

2.1. Plašākas iespējas tikt nodarbinātam un atbilstīgākas prasmes

Darba devēji, tajā skaitā starptautiski uzņēmumi un MVU, meklē darbiniekus ar transversālām prasmēm (kultūras inteligence, kritiskā domāšana, problēmu risināšanas prasmes, radošums un spēja pielāgoties), — saskaņā ar ESAO 2023. gada prasmju pārskatu tās visas ir prasmes, kas būs nepieciešamas, lai sasniegtu ES zaļās pārkārtošanās mērķrādītājus. Šo pieprasījumu varētu apmierināt, palielinot augstākās izglītības iestāžu spēju nodrošināt šīs prasmes pēc iespējas lielākam cilvēku skaitam.

⁴ [InfoRegio “Talantu izmantošana Eiropas reģionos” \(europa.eu\).](https://info-regio.europa.eu/)

Eiropas grāds veicinātu to, ka tiek veidots lielāks skaits tādu kopīgu programmu, kas atbilst zināšanās balstītas ekonomikas prasībām. Pamatā esošo kopīgi pieņemto Eiropas kritēriju piemērošana uzlabotu absolventu izredzes tikt nodarbinātiem, nodrošinot viņiem nākotnes prasībām atbilstošas kompetences un prasmes, ko īpaši meklē darba devēji.

Pētījumos un apsekojumos gūtie pierādījumi, kas apkopoti pievienotajā dienestu darba dokumentā, liecina, ka transnacionālo kopīgo programmu absolventi ziņo, ka viņu karjeru un starpkultūru pieredzi visvairāk ir ietekmējušas uzlabotas ar darbu saistītās prasmes (piemēram, valodu zināšanas, kritiskā domāšana, ar nozari vai jomu saistītās prasmes, komunikācijas prasmes, kā arī analītiskās un problēmu risināšanas prasmes) un uzlabotas individuālās un starpkultūru prasmes, tai skaitā atvērtība jauniem izaicinājumiem, iecietība, pārliecinātība un labāka izpratne par savām stiprajām un vājajām pusēm.

Šis transversālo un nozaru prasmju un kompetenču kopums **palielina studentu nodarbināmību Eiropas mērogā. Eiropas grāds padarītu absolventus pievilcīgākus nākotnes darba devēju acīs. Tas būtu garantija kvalitatīvām programmām, kas sagatavo Eiropas un pasaules mērogā domājošus, augstprasmīgus absolventus.**

Īsumā: Eiropas grāds palīdzētu izveidot darba tirgū pieprasītas kopīgas programmas. Eiropas grāda nodrošinātās pamatkompetences padarītu absolventus par pieprasītiem profesionāļiem Eiropas un pasaules darba tirgū, kur viņi izceltos kā augsti kvalificēti profesionāļi, kuri prot risināt problēmas, spēj pielāgoties, prot vairākas valodas, izprot dažādas kultūras, kuriem ir starpdisciplīnu zināšanas un kuri viegli pielāgojas pasaules darba tirgus mainīgajām prasībām.

2.2. Birokrātijas mazināšana nolūkā uzlabot augstākās izglītības sistēmu pārredzamību un pamanāmību

Daudzas universitātes, kas vēlas padziļināt transnacionālo sadarbību, **saskaras ar valstu tiesību aktu atšķirībām.** Tas prasa resursus un novērš uzmanību no to faktiski veicamā darba. Vienkāršojot universitāšu darbu, mēs varam izmantot vērtīgos resursus mācīšanas un pētniecības vajadzībām.

Eiobarometra 2018. gada aptaujā 92 % universitāšu norādīja, ka juridisko un administratīvo šķēršļu novēršana starptautisku un stratēģisku iestāžu partnerību veidošanai būtiski veicinātu transnacionālo sadarbību⁵.

Neraugoties uz 25 gadus ilgo sadarbību starpvaldību Boloņas procesa ietvaros un vairākiem instrumentiem, kas izstrādāti, lai uzlabotu valstu augstākās izglītības sistēmu pārredzamību, izglītības piedāvājumu kvalitātes nodrošināšanu un grādu atzīšanu, joprojām pastāv būtiskas problēmas. Eiropas augstākās izglītības telpas izveidi kavē tas, ka dažādas valstis un aktori valstu ietvaros iniciatīvu īsteno ar atšķirīgu intensitāti. Lai ES universitātes varētu netraucēti un efektīvi sadarboties, ES ir jārīkojas plašāk un ātrāk.

Nesen veiktā pētījumā⁶ 92 % aptaujāto valsts un reģionālo iestāžu savās atbildēs norādīja, ka Eiropas grāds varētu uzlabot esošo Boloņas instrumentu īstenošanu, 84 % apgalvoja, ka tas

⁵ [Eiobarometra 2018. gada aptauja.](#)

⁶ [Eiropas Komisija, Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāts, Burneikaitė, G., Pocius, D., Potapova, E. un citi, "The road towards a possible joint European degree – Identifying opportunities and investigating the impact and feasibility of different approaches – Final report", Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2023.](#)

uzlabotu Eiropas augstākās izglītības reputāciju pasaulē, savukārt 88 % uzskatīja, ka tas palīdzētu veicināt valsts iestāžu sadarbību izglītības politikas jomā.

Erasmus+ politikas eksperimentu projekti⁷, ko īsteno 140 augstākās izglītības iestādes, liecina, ka Eiropas grāds vienkāršotu procesus un samazinātu birokrātiju, veidojot kopīgas studiju programmas ar skaidru un vienotu ievirzi, kas nodrošinātu visu veidu Eiropas universitāšu efektīvu sadarbību.

Īsumā: Eiropas grāds ir iespēja vienkāršot procesus un samazināt birokrātiju kopīgu studiju programmu izveidē, nodrošinot Eiropas universitāšu efektīvu sadarbību. Tas savukārt palīdzēs izstrādāt vairāk kopīgu programmu, kas dos labumu lielākam skaitam studentu.

2.3. Stratēģiskās sadarbības, globālās konkurētspējas un pievilcības virzītājspēks

Eiropas grāds ļaus universitātēm ātrāk un vienkāršāk veidot **ciešāku sadarbību ar partneriem**, un tas **uzlabos to sniegumu un veicinās izcilību, lai panāktu pievilcību un konkurētspēju pasaules mērogā**.

U-Multirank augstākās izglītības sadarbības indekss⁸ liecina, ka augstākās izglītības iestādēm, kas sadarbojas ar citām iestādēm, uzņēmumiem, nozaru pārstāvjiem, valdībām un reģionālajām struktūrām un kas sadarbojas pāri robežām, ir labāki rezultāti nekā tām, kuras ir mazākā mērā vērstas uz sadarbību. Tā kā arvien lielāks skaits universitāšu piešķir prioritāti sadarbībai, sagaidāms, ka vienkāršākais risinājums būs sadarbība Eiropas Savienības iekšienē. Patlaban dažas universitātes ziņo, ka ir vieglāk izveidot kopīgas studiju programmas ar partneriem ārpus ES.

Tehnoloģiskā progresa temps turpina augt, pārsniedzot tradicionālās robežas starp mācību priekšmetiem un disciplīnām. Darbs dažādās disciplīnās, **izmantojot starpdisciplīnu pieeju**, var sniegt jaunas atziņas, piedāvāt jaunus risinājumus sarežģītai pasaulei raksturīgām problēmām un veicināt jaunu prasmju attīstību. Viena no galvenajām Eiropas grāda iezīmēm būtu starpdisciplīnu sadarbības sniegto priekšrocību labāka izmantošana, pamatojoties uz inovatīvāko mācīšanās un pētniecības pieeju modernā augstākajā izglītībā. Eiropas grāds, pamatojoties uz šo pieeju, stiprinātu Eiropas inovācijas spējas un — ilgtermiņā — tās konkurētspēju pasaulē.

Īsumā: Eiropas grāds veicinātu daudz vairāk tādu kopīgu studiju programmu izveidi, kas būtu konkurētspējīgas un pievilcīgas pasaules mērogā gan Eiropas, gan trešo valstu valstspiederīgajiem (tai skaitā arī ES kandidātvalstu valstspiederīgajiem) un kas Eiropai nodrošinātu talantus un prasmes, kas tai vajadzīgi, lai gūtu panākumus, ieviestu jauninājumus un attīstītos.

⁷ [Vienota Eiropas grāda markējums un juridiskais statuss Eiropas universitāšu apvienībām.10 “Erasmus+” projekti to iedzīvināšanai.](#)

⁸ [U-Multirank](#). Izmantotie rādītāji ir stratēģiskas partnerības, starptautiski kopīgi grādi, stažēšanās iespējas, starptautiskas kopīgas publikācijas, kopīgas publikācijas ar partneriem nozarēs, reģionāla līmeņa kopīgas publikācijas un ar nozaru pārstāvjiem kopīgi patentī.

3. Eiropas grāds — galvenās iezīmes un pievienotā vērtība

3.1. Kāds būtu Eiropas grāds?

Eiropas grādam būtu šādas iezīmes:

- **to piešķir kā kopīgu grādu valsts, reģionālā vai iestāžu līmenī tāpat kā jebkuru citu grādu**, pilnībā ievērojot subsidiaritātes, institucionālās autonomijas un akadēmiskās brīvības principus;
- **to brīvprātīgi piešķir sadarbībā iesaistītās universitātes visā ES**, un tas apliecina mācīšanās rezultātus, kas sasniegti **transnacionālu programmu** ietvaros;
- tā pamatā ir **kopīgu kritēriju kopums⁹**, par ko panākta vienošanās Eiropas līmenī un ko piemēro kopīgajai studiju programmai. Šie Eiropas kritēriji atspoguļotu kopīgu izpratni un īpašās vajadzības nodrošināt Eiropas darbaspēkam attiecīgās kompetences un prasmes, lai palielinātu tā inovācijas spējas, jo īpaši divējādās pārkārtošanās apstākļos. Izmantojot iekļaušanas kritērijus, tiktu veicināta kopīgā grāda pieejamība un pievilcība studentiem ar dažādu izcelsmi, arī studentiem, kuriem ir mazāk iespēju;
- **to paredz attiecīgie valsts tiesību akti augstākās izglītības jomā, ko atbalsta nacionālās kvalifikāciju ietvarstruktūras¹⁰**, lai iestādes varētu akreditēt un piešķirt šādus grādus līdztekus citiem valsts grādiem **bakalaura, maģistra un doktorantūras līmenī**;
- **to izsniedz, vēlams, digitālā formātā¹¹**;
- tas tiek **automātiski atzīts¹²** visā ES.

3.2. Viens Eiropas grāds, daudzi ieguvumi

Pētījumi, 40 apspriešanās kārtas ar ieinteresētajām personām, uzaicinājums iesniegt atsauksmes un patlaban īstenoto Erasmus+ politikas eksperimentu projektu sākotnējie konstatējumi ir ļāvuši apzināt daudzus ieguvumus un iespējas, kas saistīti ar Eiropas grāda izveidi.

Ir konstatēts, ka universitātes izrāda vērā ņemamu entuziasmu par turpmāku vienkāršošanu un uzlabotu stratēģisko partnerību. Studenti aicina nodrošināt kopīgu programmu plašāku pieejamību. Darba devēji pauž lielu interesi par pamanāmu un viegli saprotamu instrumentu, kas nākotnes darba ņēmējiem rezultatīvi nodrošina augsti novērtētas kompetences, kas vajadzīgas darba vietā.

Eiropas grāds sniegtu tālāk izklāstītās priekšrocības.

Priekšrocības studentiem

⁹ Kritēriju kopums tika izstrādāts 2022. gadā kopā ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām augstākās izglītības jomā. Tos laikposmā no 2023. gada aprīļa līdz 2024. gadam martam izmēģināja sešos eksperimentālos Erasmus+ izmēģinājuma projektos. Īstenojot šos izmēģinājuma projektus, tika ierosinātas izmaiņas kritērijos, kā rezultātā tika izveidots saraksts, kas iekļauts priekšlikuma Padomes ieteikumam par kvalitātes nodrošināšanu un atzīšanu 2. pielikumā.

¹⁰ [Nacionālās kvalifikāciju ietvarstruktūras \(NKI\)](#) ir instruments kvalifikāciju klasificēšanai saskaņā ar īpašu sasniegto zināšanu līmeņu kritēriju kopumu, un tās mērķis ir integrēt un koordinēt nacionālās kvalifikāciju apakšsistēmas, uzlabot to pārredzamību, piekļuvi tām, kvalifikāciju pakāpeniskumu un kvalitāti saistībā ar darba tirgu un pilsonisko sabiedrību.

¹¹ Digitālajam formātam vajadzētu būt drošam un saderīgam ar Eiropas mācīšanās modeli kā daudzvalodu datu modeli mācīšanās jomā.

¹² [Padomes Ieteikums \(2018. gada 26. novembris\) par to, kā sekmēt augstākās izglītības un vidējās izglītības un mācību kvalifikāciju un ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu automātisku savstarpēju atzīšanu \(OV C 444, 10.12.2018., 1. lpp.\).](#)

Eiropas grāda īstenošanas centrā būs studenti — grāds viņiem sniegtu iespēju piederēt pie dažādām akadēmiskajām kopienām, veicinot daudzveidīgāku un savstarpēji saistītu Eiropas izglītības telpu. Nesenā apsekojumā¹³ 9 no 10 studentiem norādīja, ka galvenie potenciālie ieguvumi, ko sniedz Eiropas grāds, ir šādi:

- vairāk iespēju studēt vairākās Eiropas valstīs ar kredītpunktu automatisku atzīšanu;
- plašāks piedāvājums ar inovatīvām kopīgām studiju programmām un saskanīga akadēmiskā pieredze dažādās universitātēs; kā arī
- tādu prasmju un kompetenču apguve, kas uzlabo nodarbināmību visā pasaulē.

Priekšrocības darba devējiem un darba tirgum

Darba devēji un uzņēmumi augstu vērtē Eiropas grāda koncepciju, kas nozīmētu īpašu vērtīgu transversālu kompetenču kopumu. Raugoties no darba devēju un uzņēmumu viedokļa, Eiropas grāds sniegtu šādas priekšrocības:

- vienkāršāka darbinieku pieņemšana darbā, pateicoties pārredzamībai un skaidrībai, ko sniedz viegli uztverams un saprotams Eiropas grāds (salīdzinājumā ar situāciju, kad vienā un tajā pašā studiju programmā tiek piešķirti atšķirīgi grādi);
- Eiropa būtu pievilcīgāks galamērķis talantīgiem studentiem, kuri vēlas apgūt Eiropas darba tirgum vajadzīgās prasmes; kā arī
- plašākas iespējas sadarboties ar universitātēm, piemēram, piedaloties mācību programmu izstrādē.

Priekšrocības akadēmiskajam personālam

Eiropas grāds veidotu ne tikai studentu akadēmisko ceļu, bet arī vidi akadēmiķiem un universitāšu personālam, kā arī sniegtu pilnvērtīgas iespējas akadēmiķiem pārvarēt sarežģījumus globalizētā akadēmiskajā vidē. Eiropas terciārās izglītības reģistra veiktā analīze par 1500 universitātēm liecina, ka akadēmiskā personāla internacionalizācija dažādās iestādēs un valstīs ir atšķirīga.

Akadēmiskajam personālam Eiropas grāds nodrošinātu:

- lielākas mobilitātes iespējas, lai izmēģinātu jaunas pedagoģijas metodes un pievilcīgu mācīšanas pieredzi;
- mazāk birokrātisku šķēršļu, ļaujot akadēmisko aprindu pārstāvjiem koncentrēties uz sadarbības saturu un kvalitāti, nevis uz tās pārvaldību; kā arī
- zināšanu pārnei un prasmju uzlabošanu un pastāvīgas mācīšanās un profesionālās attīstības kultūras veicināšanu, izmantojot transnacionālu sadarbību.

Priekšrocības universitātēm

Universitātes aicina rast vienkāršākus sadarbības veidus. Nodrošinot elastību un saglabājot kvalitātes standartus, nodrošinot vienotu un vienkāršotu sistēmu jaunas sadarbības veidošanai, Eiropas grāds sniegtu universitātēm šādas iespējas:

- apvienot resursus, lai piedāvātu iespējas, ko tās nevarētu piedāvāt, rīkojoties vienatnē;
- likvidēt nevajadzīgus šķēršļus studiju programmu izveidei vairākās universitātēs;
- mācību programmās iekļaut mācību periodus ārvalstīs; kā arī
- nodrošināt šo kvalifikāciju automatisku atzīšanu visā ES.

Priekšrocības Eiropas Savienībai un tās dalībvalstīm

¹³ Eiropas Komisija, Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāts, *Burneikaitē, G., Pocius, D., Potapova, E. un citi, "The road towards a possible joint European degree – Identifying opportunities and investigating the impact and feasibility of different approaches – Final report"*, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2023.

Augstākās izglītības iestādēm ir būtiska nozīme saikņu veidošanā Eiropā un ar pārējo pasauli, kā arī Eiropas vērtību un dzīvesveida popularizēšanā visā pasaulē. Iespēja izveidot vairāk kopīgu studiju programmu palīdzētu piesaistīt un noturēt vairāk talantīgu cilvēku Eiropā un Eiropas reģionos, kas nonākuši talantu attīstības strupceļā, vienlaikus atbalstot sadarbību ar universitātēm un sistēmām visā pasaulē. Eiropas grāds:

- stiprinātu Eiropas identitātes un piederības sajūtu;
- stiprinātu Eiropas augstākās izglītības sistēmu globālo konkurētspēju un reputāciju, nodrošinot tām iespēju veidot konkurētspējīgākus kopīgus izglītības piedāvājumus, piesaistot vēl vairāk talantīgus cilvēkus no trešām valstīm;
- veicinātu līdzsvarotu studentu un talantīgu cilvēku mobilitāti ES un ārpus tās; kā arī
- veicinātu Eiropas sadarbības garu Eiropas izglītības telpā.

4. Šķēršļu likvidēšana Eiropas grāda izveidei — pārvaramie šķēršļi

4.1. Daudz empīrisku pierādījumu

Ceļā uz netraucētu un ciešāku transnacionālo sadarbību Eiropas izglītības telpā joprojām ir pārāk daudz šķēršļu, kas aplūkoti nākamajā iedaļā. Par to liecina vairāk nekā trīs gadus ilgās apspriešanas ar ieinteresētajām personām augstākās izglītības jomā un jo īpaši pierādījumi, ko sniegušas universitātes, kas iesaistītas padziļinātā transnacionālā sadarbībā, piemēram, Eiropas universitāšu aliansēs vai *Erasmus Mundus* kopīgajās maģistra studiju programmās. Šīs universitātes aicina rast risinājumus, lai pārvarētu sarežģījumus, ar kuriem tās saskaras.

Daudzi no šiem šķēršļiem jau bija apzināti saistībā ar Padomes 2022. gada Ieteikumu “Veidot tiltus efektīvai sadarbībai augstākās izglītības jomā Eiropā”¹⁴. Lai panāktu progresu šā Padomes ieteikuma īstenošanā, ir būtiski atjaunot centienus. Turklāt joprojām tiek konstatēti jauni šķēršļi.

Tas liecina par nepieciešamību Eiropas Savienībā izveidot Eiropas grādu, kas būtu īpašs un veicinošs satvars šķēršļu pārvarēšanai.

Programma *Erasmus+*¹⁵ ir atbalstījusi politikas eksperimentu projektus, kuros no visām dalībvalstīm iesaistītas vairāk nekā 140 universitātes un 60 valsts un reģionālās iestādes, kas atbild par augstākās izglītības akreditāciju, kvalitātes nodrošināšanu un regulējumu, kā arī uzņēmumi un studentu pārstāvji. Kopā šie dalībnieki kartēja vairāk nekā 1000 kopīgas programmas un izmantoja šīs plašās zināšanas un pieredzi, lai pētītu Eiropas grāda koncepciju gan kā zīmolu, gan grādu.

Veicot intervijas, aptaujājot tūkstošiem studentu, praktiķu un fokusa grupu un rīkojot darbseminārus un apspriedes, projektu ietvaros tika veikts augšupējs pārdomu process par Eiropas grāda iespējamo pievienoto vērtību. Īstenojot projektus, tika apsvērti arī kritēriji, kas vislabāk atbilstu grāda būtībai, kā arī tika apzināti galvenie šķēršļi, kas traucētu pilnībā izmantot kopīgo programmu potenciālu. Šos šķēršļus var iedalīt tālāk minētajās grupās.

¹⁴ [Padomes Ieteikums \(2022. gada 5. aprīlis\) “Veidot tiltus efektīvai sadarbībai augstākās izglītības jomā Eiropā” \(OV C 160, 13.4.2022., 1. lpp.\)](#).

¹⁵ [Eiropas Parlamenta un Padomes Regula \(ES\) 2021/817 \(2021. gada 20. maijs\), ar ko izveido Savienības programmu izglītības un mācību, jaunatnes un sporta jomās Erasmus+ \(OV L 189, 28.5.2021., 1. lpp.\)](#).

4.2. Erasmus+ politikas eksperimentu projektos uzsvērtas tiesību aktu un noteikumu atšķirības un sarežģītība

Valstu izglītības un apmācības sistēmas un attiecīgie valstu tiesību akti un noteikumi lielākoties ir izstrādāti patstāvīgi, neņemot vērā transnacionālās sadarbības iespējas. Tas rada **atšķirības, kas liedz universitātēm** īstenot kopīgas transnacionālas programmas un kopīgus grādus vai padara šādus pasākumus ļoti apgrūtināšus.

Minētie šķēršļi cita starpā ir šādi:

- **īpaši valsts noteikumi par gala eksāmeniem, novērtējuma skalām un mācību slodzi**, ko piemēro kopīgajām programmām, neļauj universitātēm piedāvāt patiesi transnacionālas un integrētas kopīgas studiju programmas un uzliek studentiem pienākumu izpildīt mākslīgas papildu prasības;
- **daudzvalodības ierobežojumi kopīgajās studiju programmās** — ņemot vērā mūsdienu pieaugošo mācību mobilitāti, transnacionāli sadarbības modeļi kopīgu programmu īstenošanai tiktu veicināti, ņemot vērā un risinot vajadzību novērst šķēršļus vairāku valodu izmantošanai studentu, iestāžu un darba tirgus interesēs;
- **preskriptīvi noteikumi par fizisku klātbūtni**, paredzot minimālo vai maksimālo ilgumu. Tie atspoguļo pasauli pirms Eiropas integrācijas un digitālās pārveides un negatīvi ietekmē studentu mobilitāti, ierobežojot potenciālos ieguvumus, ko digitālās tehnoloģijas varētu sniegt transnacionālu mācīšanās iespēju veicināšanā;
- **kombinēto mācību/attālinātas mācīšanās nepietiekama atzišana** neļauj pilnībā izmantot digitālo rīku potenciālu izglītībā, arī ņemot vērā Covid-19 pandēmijas laikā gūto pieredzi. Universitātēm, to darbiniekiem un studentiem ir jābūt iespējai pilnībā izmantot digitālās pārveides sniegtās priekšrocības;
- **ierobežojumi attiecībā uz mācībspēku piedalīšanos**, ko partneruniversitātes piemēro transnacionālām kopīgām programmām, mākslīgi ierobežo universitāšu piekļuvi pieredzējušiem darbiniekiem un ierobežo to sniegumu.

Šie šķēršļi rada problēmas **jebkurai transnacionālai partnerībai**. Daudzi no tiem ir pretrunā idejai par Eiropas izglītības telpu, kurā izglītojamie var brīvi pārvietoties un netraucēti piekļūt kvalitatīvai un iekļaujošai augstākajai izglītībai.

Arī uz grādu piešķiršanu un diplomu izsniegšanu studentiem attiecas ierobežojoši noteikumi, kas to padara ļoti sarežģītu. Šādi ierobežojoši noteikumi cita starpā attiecas uz valodu lietojuma ierobežojumiem, personām, kas pilnvarotas parakstīt dokumentus, parakstu formātiem (elektronisks vai fizisks paraksts), apstiprinātajiem logotipiem un īpašām prasībām attiecībā uz dokumentiem (piemēram, izmēru, papīra biezumu, tekstam paredzētajām vietām). Arī tad, ja tas vispār ir iespējams, **kopīga grāda piešķiršanas process studentam var ilgt vairākus gadus**.

Programmas Erasmus+ politikas eksperimentu projektu provizoriskie rezultāti skaidri parāda, ka Eiropas grāds varētu būt veids, kā pārvarēt šos šķēršļus.

4.3. Neviendabīga un lēna Boloņas procesa instrumentu īstenošana

Starptautību Boloņas process, kas tika uzsākts 1999. gadā ārpus ES satvara, ir vērsts uz to, lai panāktu augstākās izglītības sistēmu lielāku saskaņotību 49 valstīs, arī ES 27 dalībvalstīs. Ar to tika izveidota Eiropas augstākās izglītības telpa, lai atvieglotu studentu un personāla mobilitāti, padarītu augstāko izglītību iekļaujošāku un pieejamāku, kā arī padarītu to pievilcīgāku un konkurētspējīgāku visā pasaulē. Boloņas procesam ir būtiska nozīme, lai veidotu uzticēšanos, kas

nepieciešama veiksmīgai mācību mobilitātei, pārrobežu akadēmiskajai sadarbībai un ārvalstīs pavadīto studiju periodu un iegūto kvalifikāciju savstarpējai atzīšanai.

Kaut arī Boloņas procesā ir uzsvērti kopīgu grādu nozīme, progress ir bijis lēns, un tam par iemeslu daļēji ir tā plašais ģeogrāfiskais tvērums un sistēmu daudzveidība, tradīcijas, kā arī politiskās un ekonomiskās sistēmas, ko process aptver. Rezultātā ne visas dalībvalstis ir īstenojušas nepieciešamās reformas, un tādēļ 49 valstu sadarbība nav efektīva.

Neraugoties uz to, ka ir izveidota Eiropas pieeja kopīgu programmu kvalitātes nodrošināšanai, kas ir Eiropas mēroga instruments, saskaņā ar kuru kopīgās programmas var izvērtēt tikai vienreiz, pēdējo deviņu gadu laikā šis instruments ir ticis izmantots tikai dažu programmu īstenošanai.

Daži Boloņas instrumenti, jo īpaši attiecībā uz kvalitātes nodrošināšanu un atzīšanu, vēl nav devuši gaidītos rezultātus. Eiropas Savienībā izveidotie lēmumu pieņemšanas un transnacionālās sadarbības īstenošanas mehānismi var vēl vairāk veicināt Eiropas izglītības telpas izveidi, izveidojot rezultatīvus risinājumus, kas ļautu universitātēm efektīvi sadarbīties, izmantojot uzticamus un augsti novērtētus grādus.

4.4. Būtu jāturpina uzlabot augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas un atzīšanas sistēmas

Lai varētu piešķirt grādu, jebkura kopīga vai cita veida programma ir jāakreditē, īstenojot stingru kvalitātes nodrošināšanas procesu. Tas ir būtiski, lai nodrošinātu nepieciešamo uzticēšanos izglītības kvalitātei.

Daudzas augstākās izglītības iestādes Eiropā norāda, ka transnacionālo programmu kvalitātes nodrošināšanas procesi ir pārāk ilgi un dārgi. Jo vairāk universitāšu no dažādām valstīm iesaistās kopīgā programmā, jo sarežģītāks ir šis process. Akreditācijas saņemšana var ilgt līdz pat diviem gadiem. Laikietilpīgās procedūras neļauj universitātēm pielāgoties mainīgajai realitātei un ātri reaģēt uz jaunām politiskām, ekonomiskām vai sociālām vajadzībām.

Kvalifikāciju un ārvalstīs pavadītu mācību periodu atzīšana vēl nav automātiska visās valstīs, jo īpaši, ja lēmums tiek pieņemts augstākās izglītības iestādes līmenī. Tas rada ievērojamu slogu augstskolu absolventiem un ierobežo viņu spēju brīvi pārvietoties mācību un profesionālos nolūkos.

Būtībā, lai gan kvalitātes nodrošināšana ir ļoti svarīga, lai nodrošinātu uzticēšanos izglītības sistēmai, daudzas atšķirības vairs nav aktuālas un neatbilst paredzētajam mērķim, radot nevajadzīgu birokrātiju.

4.5. Stimulu trūkums personālam iesaistīties transnacionālajā sadarbībā un kopīgās studiju programmās

Kopīgas kvalitatīvas studiju programmas izveide prasa **akadēmiskā personāla laiku un pūles**. Jaunu transnacionālu projektu uzsākšanai ir vajadzīgs ieinteresēts personāls ar īpašām prasmēm, un, ņemot vērā konkrētas problēmas un šķēršļus, tas parasti ir pilnas slodzes darbs. Tomēr pieredze saistībā ar transnacionālām programmām liecina, ka pastāv zināms risks, — transnacionālā sadarbība tiek īstenota uz to cilvēku rēķina, kuri tajā iesaistās, jo viņu darbs ne vienmēr tiek atzīts un pienācīgi novērtēts. Turklāt personālam ir vajadzīga pastāvīga profesionālā izaugsme, lai uzturētu šādu starpdisciplināru pedagoģisko programmu augsto kvalitāti.

Īpašā aptaujā¹⁶ 66 % respondentu augstākās izglītības nozarē piekrita, ka transnacionālā sadarbība ir daļa no viņu augstākās izglītības iestādes stratēģijas, **bet tikai 39 % respondentu piekrita tam, ka akadēmiskā personāla profesionālā attīstība rezultatīvi nodrošina, atbalsta un veicina transnacionālās sadarbības pasākumus.** Tas atbilst iepriekšējos apsekojumos konstatētajām problēmām, tajā skaitā saistībā ar “papildu darba apjomu papildus ikdienas pienākumiem” (80 % respondentu) un “akadēmiskā personāla ieinteresētības veidošanu un saglabāšanu” (72 %).

5. Kā pārvarēt šos šķēršļus — konkrēti soļi ceļā uz Eiropas grādu

Eiropas grāds būtu elastīgs veids, kā pārvarēt šos šķēršļus, nodrošinot ES dalībvalstu augstākās izglītības sistēmām risinājumus, lai izstrādātu, novērtētu un piešķirtu kopīgus grādus, pamatojoties uz kopīgi pieņemtiem Eiropas kritērijiem, kas sniedzas pāri valstu vai reģionu robežām. Tas piedāvātu visaptverošu risinājumu, lai uzlabotu netraucētu un ciešāku transnacionālo sadarbību Eiropas izglītības telpā un palīdzētu novērst stratēģiski svarīgu prasmju trūkumu ES.

Abi priekšlikumi Padomes ieteikumiem, kas pievienoti šim paziņojumam, nodrošinās arī to, ka Eiropas grāda lietotāji var paļauties uz mērķim atbilstošām kvalitātes nodrošināšanas un atzīšanas sistēmām ar pievilcīgām karjeras iespējām tajā iesaistītajiem akadēmisko aprindu pārstāvjiem. Katrā posmā grāda panākumus noteiks dalībvalstu un attiecīgā gadījumā reģionālo valdību gatavība un iesaistīšanās.

5.1. Padarīt Eiropu par talantu bāzi inovācijai un konkurētspējai

5.1.1. Kopīgu Eiropas kritēriju noteikšana attiecībā uz Eiropas grādu

Augstākās izglītības iestādes Eiropas grādu varētu piešķirt, pamatojoties uz **kompetentu esošo valsts struktūru novērtējumu** par to, vai kopīgā programma atbilst skaidri **noteiktiem un kopīgi pieņemtiem Eiropas kritērijiem.** Šo kritēriju saturs veidotu Eiropas grāda pamatu un paredzētu tā vērienīgumu, nosakot, ar ko tas atšķiras no citviet pasaulē piešķirtajiem grādiem un kāpēc tas atšķiras.

Ierosinātie **Eiropas kritēriji ir izklāstīti priekšlikuma Padomes ieteikumam par Eiropas kvalitātes nodrošināšanas un atzīšanas sistēmu augstākajā izglītībā II pielikumā.**

Ierosinātie Eiropas grāda kritēriji ir šādi:

- transnacionālo programmu organizācijas un vadības izcilība — kopīgās programmas ir balstītas uz Boloņas un ES instrumentiem un standartiem, tās ir kopīgi izstrādātas un īstenotas, pamatojoties uz kopīgu kvalitātes nodrošināšanas sistēmu;
- mācīšanās pieredzes atbilstība — kopīgās programmas ir vērstas uz studentiem un ietver darba tirgum būtiskas iespējas, starpdisciplināritātes komponentus un studentu mobilitāti un horizontālo un digitālo prasmju apguvi;
- Eiropas vērtību ievērošana — kopīgās programmas veicina demokrātiju, daudzvalodību, iekļaušanu un vidisko ilgtspēju.

To mērķis ir veicināt vairāk kopīgu programmu izstrādi saskaņā ar redzējumu, kas izklāstīts Eiropas universitāšu stratēģijā, jo īpaši attiecībā uz iespējām izglītojamajiem attīstīties kā radošiem

¹⁶ Sk. rezultātus pievienotajā Komisijas dienestu darba dokumentā SWD(2024) 74.

un kritiskiem domātājiem, problēmu risinātājiem un aktīviem un atbildīgiem pilsoņiem, kas kā pārmaiņu dalībnieki iesaistās savā kopienā, lai pozitīvi ietekmētu apkārtējo sabiedrību.

Eiropas kritēriji, nosakot **stingrus standartus**, ir pamats iestāžu transnacionālās sadarbības izcilībai, transnacionālās mācīšanās pieredzes nodrošināšanai, uz studentiem vērstai mācīšanai un mācīšanās procesam (arī starpdisciplināritātes, mobilitātes un uz studentiem vērstu pieeju īstenošanai), atbilstībai darba tirgum un sabiedrības vajadzībām (sadarbība ar uzņēmumiem, publisko sektoru un pilsonisko sabiedrību, transversālu, zaļo un digitālo prasmju nodrošināšana) un kopīgo vērtību (daudzvalodības, iekļaušanas, demokrātisko vērtību) ievērošanai. Tā kā nav universāla risinājuma, Eiropas kritēriji ir pietiekami elastīgi, lai Eiropas grāds būtu **pieejams visu veidu universitātēm, visās jomās un disciplīnās un visos līmeņos**, ievērojot akadēmisko tradīciju un sistēmu daudzveidību.

Ierosināto Eiropas kritēriju **pamatā ir to esošo instrumentu izmantošana**, kas izveidoti ES un Boloņas procesā, un tie nodrošina, ka Eiropas grāds atbilst visaugstākajiem standartiem augstākās izglītības sadarbības jomā. Tie nodrošina satvaru universitāšu sadarbībai, lai novērstu stratēģiski svarīgu prasmju trūkumu Eiropas darba tirgū. Tie atbilst **subsidiaritātes, iestāžu autonomijas un akadēmiskās brīvības principiem**.

Tā kā Eiropā ir daudzveidīga augstākās izglītības vide ar atšķirīgu vēsturi un tradīcijām, lai panāktu vienotu izpratni par Eiropas grāda būtību, ir vajadzīgs kopīgs pārdomu process un kopīgi centieni.

Šis pārdomu process sākās tūlīt pēc tam, kad 2022. gada aprīlī tika pieņemti Padomes secinājumi par Eiropas stratēģiju augstākās izglītības iestāžu iespēju palielināšanai Eiropas nākotnes vārdā¹⁷. Sākotnējais kritēriju projekts ir izstrādāts kopā ar valsts un reģionālajām iestādēm, augstākās izglītības iestādēm, akreditācijas un kvalitātes nodrošināšanas iestādēm, studentu organizācijām un publiskā un privātā sektora pārstāvjiem.

Pēc tam, kad kritēriji bija noteikti, tos **izmēģināja** sešos Erasmus+ politikas eksperimentu projektos. Izmēģinājuma projektos piedalījās vairāk nekā **140 augstākās izglītības iestādes visās dalībvalstīs**, 60 valsts un reģionālās iestādes, **tai skaitā 17 ministrijas un 20 nacionālās kvalitātes nodrošināšanas iestādes, studentu organizācijas un ekonomiskie un sociālie partneri**. Rezultātā **izmēģinājuma projektu īstenošanā ierosināja pārskatīt kritērijus**. **Ierosinātie Eiropas kritēriji**, kas izklāstīti priekšlikuma Padomes ieteikumam par Eiropas kvalitātes nodrošināšanas un atzišanas sistēmu augstākajā izglītībā II pielikumā, **ir šis pārskatīšanas rezultāts**.

Kā nākamais solis **sagaidāms, ka ES Padome turpinās virzīt šo priekšlikumu**.

Izmēģinātie kritēriji būs pamats padziļinātām diskusijām un dialogam ar dalībvalstīm, augstākās izglītības nozari, ekonomiskajiem un sociālajiem partneriem, lai pārietu pie nākamajiem soļiem Eiropas grāda izveidē un sniegtu turpmākus norādījumus par to īstenošanu.

Darbības:

Komisija aicina ES Padomi **virzīt priekšlikumu Padomes ieteikumam par Eiropas kvalitātes nodrošināšanas un atzišanas sistēmu augstākajā izglītībā**, tajā skaitā II pielikumu, kurā izklāstīti **Eiropas kritēriji attiecībā uz Eiropas grādu**;

¹⁷ [Padomes secinājumi par Eiropas stratēģiju augstākās izglītības iestāžu iespēju palielināšanai Eiropas nākotnes vārdā \(OV C 167, 21.4.2022., 9. lpp.\)](#).

Komisija atbalstīs dialogu ar dalībvalstīm, augstākās izglītības nozari, ekonomiskajiem un sociālajiem partneriem, lai pārietu pie nākamajiem soļiem Eiropas grāda izveidē un piedalītos sadarbības procesā ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām tā īstenošanā.

5.1.2. Dalībvalstīm jāizvēlas sākotnējais iesaistes līmenis ceļā uz Eiropas grādu

Nemot vērā dalībvalstu attiecīgos izejas punktus, uzskatus un tradīcijas, kas neizbēgami atšķirsies, Eiropas grāda izveide nevar notikt vienā dienā. Turklāt to nav iespējams izveidot, pamatojoties uz universālu pieeju.

Šajā paziņojumā ir izklāstīta pakāpeniska pieeja un galīgais ieceru vērīena līmenis dalībvalstīm, kuras izvēlas virzīties uz Eiropas grāda izveidi. Šajā pieejā ir ņemta vērā dalībvalstu un to augstākās izglītības iestāžu daudzveidība, ļaujot tām virzīties uz Eiropas grādu savā tempā. Dalībvalstis var pakāpeniski turpināt virzību uz kopīgi noteiktu mērķi ar diviem sākumpunktiem, proti, **Eiropas grādu un kopīga Eiropas grāda gatavības marķējumu, kas apliecina, ka ir izpildīti Eiropas kritēriji.**

Jebkurš augstākās izglītības iestāžu konsorcijs pēc izvēles varēs izraudzīties sev piemērotu sākumpunktu un laika gaitā virzīties uz priekšu pa arvien lielākas integrācijas ceļu.

Virzībā uz Eiropas grādu var izmantot divus dažādus sākumpunktus.

Sākumpunkts — Eiropas grāda gatavības marķējums

Kopīgā grāda programmas, kas atbilst Eiropas kritērijiem, var no kompetentajām iestādēm, kas atbild par augstākās izglītības programmu akreditāciju un/vai kvalitātes nodrošināšanu (pašakreditācijas universitātes, akreditācijas iestādes, kvalitātes nodrošināšanas iestādes) saņemt Eiropas marķējumu. Lai gan šis **marķējums būs spēcīgs zīmолrades rīks**, tas neatrisinās šķēršļus, ar kuriem universitātes saskaras kopīgu studiju programmu izveidē un īstenošanā. Šis ceļš būtu atvērts universitātēm pēc ierosināto Eiropas kritēriju pieņemšanas un to īstenošanas vadlīniju izstrādes.

Sākumpunkts — Eiropas grāds

Grādu kopīgi piešķirtu vairākas universitātes no dažādām valstīm (piemēram, Eiropas universitāšu alianse). Eiropas grāds tiktu integrēts **valstu tiesību aktos kā jauns kvalifikācijas veids**. Tas nodrošinātu ievērojamu vienkāršošanu universitātēm un studentiem, novēršot valstu noteikumu atšķirības, kā arī nodrošinātu ES universitātēm kopīgu un skaidru satvaru kopīgu studiju programmu izveidei. Tāpat kā jebkuru citu grādu arī Eiropas grādu akreditētu kompetentās iestādes institucionālā, reģionālā vai valsts līmenī saskaņā ar valsts tiesību aktiem un nacionālajām kvalifikāciju ietvarstruktūrām.

Eiropas grādu varētu piešķirt arī juridiska persona, ko izveidojušas vairākas universitātes no dažādām valstīm (piemēram, Eiropas universitāšu alianse ar juridisku statusu). Dažas universitāšu alianses jau ir izveidojušas šādas juridiskas personas un apzina esošo Eiropas juridisko instrumentu, piemēram, Eiropas teritoriālās sadarbības grupu (ETSG), izmantošanas iespējas. Šis, iespējams, universitātēm būtu vienkāršākais un efektīvākais ceļš saistīto izmaksu un nepieciešamo resursu ziņā.

5.1.3. Mērķderīgas kvalitātes nodrošināšanas sistēmas

Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas ir priekšnosacījums pārskatbildības nodrošināšanai un universitāšu snieguma uzlabošanai. Tās nodrošina pamatu, kas ļauj uzticēties studentiem sniegtās augstākās izglītības kvalitātei. Eiropas grāds vairāk nekā jebkura cita veida grāds būtu atkarīgs no savstarpējas uzticēšanās un uzticamām kvalitātes nodrošināšanas sistēmām. Tādēļ mērķderīgu kvalitātes nodrošināšanas sistēmu izveide ir priekšnosacījums Eiropas grāda izveidei, un vienlaikus tās sniedz labumu visām programmām, arī tām, kas nodrošina mikrokvalifikācijas apliecinājumus, un vēl vairāk veicina kvalifikāciju automatisku atzīšanu. Šajā nolūkā dalībvalstīm:

- būtu jāveido spēcīgāki, rezultatīvāki un vienkāršāki **kvalitātes nodrošināšanas** procesi visu veidu programmām;
- **būtu jāizveido jauns Eiropas satvars** ārējai vairāku iestāžu pieejai kvalitātes nodrošināšanai, kas nodrošina iespēju augstākās izglītības iestāžu ilgtspējīgām aliansēm pašām akreditēt savas kopīgās studiju programmas un kopīgos mikrokvalifikācijas apliecinājumus, pamatojoties uz *Erasmus+ QA-FIT*¹⁸ un *IMINQA* projektu¹⁹ rezultātiem; kā arī
- būtu jāizmanto piemēroti kvalitātes nodrošināšanas procesi, lai palīdzētu augstākās izglītības iestādēm īstenot **kvalifikāciju un ārvalstīs pavadītu mācību periodu automatisku atzīšanu**.

Darbības: Komisija kopā ar šo paziņojumu ierosina **Padomes ieteikumu par Eiropas kvalitātes nodrošināšanas un atzīšanas sistēmu augstākajā izglītībā. Komisija aicina ES Padomi turpināt virzīt šo priekšlikumu un plānus, lai atbalstītu tā turpmāku īstenošanu, veicot mērķtiecīgas darbības, kas izklāstītas 5.2.4. punktā.**

5.1.4. Pievilcīgāka akadēmiskā karjera augstākajā izglītībā

Globālā uz zināšanām balstītā ekonomikā Eiropas nākotni noteiks tās izglītības sistēmu sniegums un konkurētspēja vispasaules sacensībā par talantu piesaisti. Šā vērienīgā redzējuma par Eiropas grādu īstenošana būs atkarīga no izciliem akadēmiķiem, kas studentus mācīs un nodrošinās viņiem vajadzīgās prasmes. Mēs nespēsīm veidot izcilas transnacionālās programmas, ja netiks piedāvāti stimuli izcilām personībām, lai tās iesaistītos šajos centienos. Tādēļ akadēmiskās karjeras augstākajā izglītībā pievilcības veicināšana ir būtisks veicinošs faktors Eiropas grāda izveidei. Šajā nolūkā dalībvalstīm:

- būtu labāk jāveicina, jāatzīst un jānovērtē akadēmiķu darbs, kas tiek ieguldīts, veidojot padziļinātu transnacionālo sadarbību, piemēram, izstrādājot kopīgas studiju programmas;
- būtu labāk jāveicina, jāatzīst un jānovērtē dažādas akadēmiskās lomas un uzdevumi, tajā skaitā inovatīva un rezultatīva mācīšana; kā arī
- būtu jāveicina konkurētspējīgi, droši, taisnīgi un nediskriminējoši darba apstākļi, lai piesaistītu un noturētu personālu.

Darbības: Komisija kopā ar šo paziņojumu ierosina **Padomes ieteikumu par pievilcīgu un ilgtspējīgu karjeru augstākajā izglītībā**, kas papildina Padomes ieteikumu par Eiropas satvaru pētniecības, inovācijas un uzņēmējdarbības talantu piesaistīšanai un noturēšanai Eiropā²⁰.

¹⁸ [Kvalitātes nodrošināšana "Gatavi nākotnei" \(Quality Assurance Fit for the Future – QA-FIT\).](#)

¹⁹ [Īstenošana un inovācija kvalitātes nodrošināšanā, izmantojot mācīšanos no līdzbiedriem \(Implementation and Innovation in Quality Assurance through peer learning –IMINQA\).](#)

²⁰ [Padomes Ieteikums \(2023. gada 18. decembris\) par Eiropas satvaru pētniecības, inovācijas un uzņēmējdarbības talantu piesaistīšanai un noturēšanai Eiropā \(OV C, C/2023/1640, 29.12.2023.\).](#)

Komisija aicina ES Padomi turpināt virzīt priekšlikumu un plānus, lai atbalstītu tā turpmāku īstenošanu, veicot mērķtiecīgas darbības, kas izklāstītas 5.2.5. punktā.

5.2. Komisija pildīs veicinātājas un atbalsta sniedzējas funkciju

Pamatojoties uz plašu empīrisku pierādījumu bāzi, šā paziņojuma mērķis ir izklāstīt redzējumu par iespējamiem turpmākiem risinājumiem Eiropas akadēmiskā grāda ieviešanai praksē. Tā mērķis ir arī **veicināt atvērtu dialogu par turpmākajām darbībām ar dalībvalstīm**, augstākās izglītības jomas ieinteresētajām personām un ekonomiskajiem un sociālajiem partneriem. Komisija veicinās dialogu un atbalstīs dalībvalstis ar tālāk izklāstītajām darbībām.

5.2.1. Dialoga veicināšana par Erasmus+ politikas eksperimentu projektu, kas saistīti ar Eiropas grāda marķējumu un augstākās izglītības iestāžu alianšu juridisko statusu, rezultātiem un to ietvaros sniegtajiem ieteikumiem

Komisija 2024. gada rudenī publicēs ziņojumu par Erasmus+ politikas eksperimentu projektu galīgajiem rezultātiem.

Pēc tam 2025. gadā Komisija plāno izveidot **Eiropas grāda politikas laboratoriju**. Tiks sāktas vairākas īpašas padziļinātas diskusijas un mērķtiecīgas sesijas, iesaistot ekspertus no dalībvalstīm, augstākās izglītības iestādēm, kvalitātes nodrošināšanas/akreditācijas iestādēm, studentu pārstāvjus un ekonomiskos un sociālos partnerus, lai paātrinātu rīcību un visas nepieciešamās valsts reformas un izstrādātu īstenošanas pamatnostādnes un rīcības plānus. To mērķis būs veicināt mācīšanos no līdzbiedriem un sniegt norādījumus par virzību uz Eiropas grādu.

Darbība: Komisija plāno veicināt sadarbību, izmantojot Erasmus+ atbalstītu **Eiropas grāda politikas laboratoriju**, kas tiks izveidota 2025. gadā, lai iesaistītu dalībvalstis un plašāku augstākās izglītības kopienas pamatnostādņu izstrādē un īstenošanā virzībā uz Eiropas grādu.

5.2.2. Eiropas finansējuma stimuli

Programma **Erasmus+** turpinās piedāvāt atbalstu Eiropas universitāšu aliansēm, *Erasmus Mundus* kopīgajām maģistra studiju programmām, Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajām (*MSCA*) kopīgajām doktorantūras programmām un Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta (*EIT*) programmām, kas ir celmlauži Eiropas grādu īstenošanas jomā. Tāpat programma *Erasmus+* atbalstīs Eiropas grādu izveidi un ieviešanu, izmantojot **īpašu atbalstu** un pamatojoties uz *Erasmus Mundus* izstrādes pasākumu veiksmīgo piemēru.

2025. gadā Komisija uz nākotni vērstu Erasmus+ sadarbības projektu ietvaros plāno uzsākt **kopīga Eiropas grāda ievirzes projektus**. Tas nodrošinās **finansiālus stimulus** dalībvalstīm, lai tās kopā ar savām akreditācijas un kvalitātes nodrošināšanas iestādēm, universitātēm, studentiem un ekonomiskajiem un sociālajiem partneriem iesaistītos virzībā uz Eiropas grādu.

Tehniskās zināšanas nepieciešamo reformu izstrādei un īstenošanai var sniegt arī **tehniskā atbalsta instruments**²¹, nodrošinot norādījumus un atbalstu, lai uzlabotu tiesisko un administratīvo regulējumu, veicinātu sadarbību starp universitātēm, pētniecības struktūrām un uzņēmumiem, kā arī uzlabotu kvalitātes nodrošināšanas mehānismus un karjeras pievilcību augstākajā izglītībā.

²¹ [Tehniskā atbalsta instruments.](#)

Darbības:

Komisija plāno no 2025. gada darīt **pieejamus Eiropas finansējuma stimulus**, izmantojot tādas programmas kā *Erasmus+*, lai atbalstītu Eiropas grādu izveidi. Tāpat Komisija plāno uzsākt **Eiropas grāda ievirzes projektus**, lai veicinātu visu dalībnieku iesaisti.

Komisija aicina universitātes un augstākās izglītības kopienas pēc iespējas efektīvāk izmantot **ES finansēšanas iespējas**, piemēram, programmas *Erasmus+* vai “Digitālā Eiropa”, lai palīdzētu universitātēm un personālam sākt izstrādāt un piedāvāt Eiropas grādus, pilnvērtīgi sadarbojoties ar valsts un reģionālajām iestādēm un ekonomiskajiem un sociālajiem partneriem.

5.2.3. Atbalsts Padomes ieteikuma “Veidot tiltus efektīvai sadarbībai augstākās izglītības jomā Eiropā” īstenošanai un tās paātrināšana

2022. gada aprīlī pieņemtā Padomes ieteikuma “*Veidot tiltus efektīvai sadarbībai augstākās izglītības jomā Eiropā*” pilnīga īstenošana ievērojami veicinātu virzību uz Eiropas grādu. **Ziņojumā** par tā īstenošanu, kurš jāpublicē līdz 2024. gada vidum un kura kopsavilkums ir sniegts pievienotajā dienestu darba dokumentā, ir parādīta Eiropas augstākās izglītības vides daudzveidība tādu pasākumu ziņā, kas veicina ciešāku transnacionālo sadarbību, kā arī šajā jomā panāktais atšķirīgais progress. Dažas dalībvalstis, šķiet, īsteno dažādos ieteikumā paredzētos principus un jau ir sākušas veikt reformas, savukārt citas ziņo par lēnāku progresu.

Pamatojoties uz ziņojuma rezultātiem, Komisija ierosina, sākot ar 2024. gada rudeni, organizēt **vairākus mācīšanās no līdzbiedriem pasākumus**, kuros dalībvalstis varētu iesaistīties padziļinātās diskusijās par administratīvo šķēršļu novēršanu nolūkā paātrināt progresu šā ieteikuma īstenošanā.

Darbības:

Komisija atbalstīs Padomes ieteikumu īstenošanu, arī ieteikumu **“Veidot tiltus efektīvai sadarbībai augstākās izglītības jomā Eiropā”**. Pārējo šķēršļu novēršanai turklāt no 2024. gada rudens varētu organizēt pasākumus, lai mācītos no līdzbiedriem;

Komisija aicina dalībvalstis ņemt vērā **esošos un turpmākos Padomes ieteikumus augstākās izglītības jomā**, lai turpinātu likvidēt šķēršļus transnacionālajai sadarbībai un pavērtu ceļu Eiropas grāda izveidei.

5.2.4. Atbalsts gaidāmā Padomes ieteikuma par kvalitātes nodrošināšanu un atzīšanu īstenošanai

Lai Eiropas grāds kļūtu par realitāti, ir vajadzīga brīvprātīgas rīcības pieeja, kas piedāvā visām augstākās izglītības sistēmām iespēju sākt šo ceļu neatkarīgi no to izejas punkta. Šai sakarā ir arī aktīvi jāiesaista studenti un iestāžu vadītāji, lai radītu labvēlīgu vidi universitātēm Eiropas grādu izveidei, nodrošinot, ka tie ir vērsti uz studentiem, stratēģiski virzīti un atbilst paraugprakse Eiropas izglītības telpā. Priekšlikumā Padomes ieteikumam par Eiropas kvalitātes nodrošināšanas un atzīšanas sistēmu augstākajā izglītībā Komisija ierosina:

- izveidot **Eiropas grāda politikas laboratoriju** — tā ne tikai sniegtu norādījumus un konkrētus rīcības plānus virzībai uz kopīgu Eiropas grādu (sk. 5.2.1. punktu), bet arī izstrādātu pamatnostādnes par augstākās izglītības iestāžu alianšu starpiestāžu kvalitātes nodrošināšanas satvara īstenošanu;
- izveidot **Eiropas grāda forumu** kā ikgadēju pasākumu, ko organizē Komisija sadarbībā ar Padomes prezidentvalsti, lai visas ieinteresētās personas varētu tikties un izvērtēt vispārējo

progresu virzībā uz Eiropas grādu, tajā skaitā izmantojot Eiropas grāda politikas laboratoriju. Forumā piedalītos augsta līmeņa pārstāvji no dalībvalstīm un reģioniem, no visplašāk pārstāvētajām ieinteresēto personu organizācijām kvalitātes nodrošināšanas jomā (piemēram, ENQA un EQAR), no Nacionālo akadēmiskās atzīšanas informācijas centru (NARIC) tīkla un nacionālajām kvalifikāciju ietvarstruktūrām, kā arī izglītības jomas sociālie partneri un ekonomisko un sociālo partneru pārstāvji;

- turpināt attīstīt **ārējo kvalitātes nodrošināšanas rezultātu datubāzi (DEQAR)**²², lai padarītu to lietotājdraudzīgāku un tieši sasaistītu ar kvalifikāciju automatisku atzīšanu;
- turpināt atbalstīt **Eiropas absolventu gaitu apzināšanas sistēmas**²³ īstenošanu, lai uzlabotu augstākās izglītības kvalitāti un atbilstību, sniedzot atgriezenisko saiti par absolventu sasniegumiem, kā arī uzlabojot salīdzināšanu un salīdzinošo novērtēšanu valstu un iestāžu starpā.

Darbības:

Komisija plāno 2025. gadā izveidot **Eiropas grāda forumu**, lai uzraudzītu progresu virzībā uz Eiropas grādu;

Komisija plāno turpināt atbalstīt **Eiropas absolventu gaitu apzināšanas sistēmas** izstrādi;

Komisija aicina dalībvalstis, universitātes, augstākās izglītības nozari, ekonomiskos un sociālos partnerus **kopīgi izstrādāt īstenošanas pamatnostādnes un rīcības plānus attiecībā uz Eiropas grādu**, piedaloties Eiropas grāda forumā un aktīvi iesaistoties jaunās Eiropas grāda politikas laboratorijas darbā. Dalībvalstis, universitātes, augstākās izglītības nozare un ekonomiskie un sociālie partneri tiek aicināti arī izmantot šo iespēju **iesaistīties aktīvā sadarbībā un piedāvāt studentiem patiesi transnacionālu mācīšanās pieredzi**, kas sagatavo kvalificētu darbaspēku, kurš ir gatavs risināt problēmas Eiropas un pasaules mērogā.

5.2.5. Atbalsts Padomes ieteikuma par pievilcīgu un ilgtspējīgu karjeru augstākajā izglītībā īstenošanai

Lai īstenotu rezultatīvu un inovatīvu transnacionālo sadarbību augstākās izglītības jomā, ir vajadzīgs augstas kvalitātes akadēmiskais personāls, kas spēj iesaistīties ciešās ilgtermiņa partnerībās ar kolēģiem no citām iestādēm. Komisija savā priekšlikumā Padomes ieteikumam par pievilcīgu un ilgtspējīgu karjeru augstākajā izglītībā ierosina:

- sagatavot **pamatnostādnes** par labu praksi augstākās izglītības karjeras un personāla nodrošināšanas politikas jomā, kā arī akadēmiskā personāla kompetences satvaru, pamatojoties uz esošajiem attiecīgajiem kompetences satvariem Savienības līmenī, piemēram, Eiropas kompetences satvaru pētniekiem;
- atbalstīt mērķorientēta sociālā dialoga veidošanu;
- **uzraudzīt** ieteikuma galvenos elementus, izmantojot **Eiropas augstākās izglītības nozares novērošanas centru**²⁴;

²² DEQAR ir ārējo kvalitātes nodrošināšanas rezultātu datubāze kvalitātes nodrošināšanas iestādēm, kas uzskaitītas Eiropas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas reģistrā (EQAR). Visas EQAR reģistrētās iestādes var publicēt savus ziņojumus datubāzē. Dalība DEQAR ir brīvprātīga (<https://www.eqar.eu/qa-results/search/>).

²³ Padomes Ieteikums (2017. gada 20. novembris) par absolventu gaitu apzināšanu (OV C 423, 9.12.2017., 1. lpp.).

²⁴ 2024. gada darba programma Erasmus+ — Savienības programmas izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā — īstenošanai.

[C\(2023\)6157, 2023. gada 18. septembris.](#)

- veicināt **sinerģiju** ar Padomes ieteikumu par Eiropas satvaru pētniecības, inovācijas un uzņēmējdarbības talantu piesaistīšanai un noturēšanai Eiropā, kas izstrādāts Eiropas Pētniecības telpas kontekstā un attiecas uz karjeru pētniecības jomā visās nozarēs, arī akadēmiskā vidē;
- veicināt **mācīšanos no līdzbiedriem** starp dalībvalstīm, augstākās izglītības iestādēm, *Erasmus Mundus* praktiķiem un Eiropas universitāšu aliansēm par transnacionālajā sadarbībā un mācīšanās iesaistītā akadēmiskā personāla pienācīgu atzīšanu, ilgtspējīgas karjeras perspektīvas, kā arī talantu pārvaldības pasākumus personālam, kas iesaistīts ilgtspējīgu alianšu (piemēram, Eiropas universitāšu alianšu) koordinēšanā un attīstībā.

Darbība: Komisija plāno atbalstīt **Padomes ieteikuma par pievilcīgu un ilgtspējīgu karjeru** augstākajā izglītībā īstenošanu, sniedzot atbalstu un izmantojot mācīšanos no līdzbiedriem un uzraudzību.

5.2.6. *Sinerģija ar citām saistītajām darbībām*

Komisija ir apņēmusies nodrošināt sinerģiju ar citām attiecīgām darbībām un rīcībpolitikām, lai atbalstītu netraucētu un sekmīgu virzību uz Eiropas grādu. Šajā nolūkā ir plānots:

- turpināt atbalstīt Boloņas procesa instrumentu īstenošanu un Nacionālo akadēmiskās atzīšanas informācijas centru (*NARIC*) tīklu, izmantojot tā dēvētās **paātrināšanas atbalsta grupas**, ko finansē no programmas *Erasmus+*, lai nodrošinātu ātrāku progresu kvalifikāciju automatiskās atzīšanas jomā;
- turpināt veicināt iespējas, kas ļauj izmantot Eiropas Neto nulles emisiju industrijas akadēmijas sagatavoto saturu un materiālus kopīgās studiju programmās ar mērķi novērst prasmju nepietiekamību zaļās pārkārtošanās un neto nulles emisiju tehnoloģiju nozarēs;
- pētīt sinerģiju un saiknes starp **direktīvu, ar ko izveido ES satvaru kvalifikāciju atzīšanai, lai piekļūtu reglamentētām profesijām**²⁵, un Eiropas grādu; kā arī
- nodrošināt konsekveni un sinerģiju starp Eiropas grādu un turpmāko darbu saistībā ar **Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru**²⁶, **daudzvalodu *Europass* platformu**²⁷, **Eiropas digitālajiem mācību apliecinājuma dokumentiem**²⁸ un Eiropas prasmju un profesiju klasifikāciju (*ESCO*)²⁹.

²⁵ [Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/36/EK \(2005. gada 7. septembris\) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu \(OV L 255, 30.9.2005., 22. lpp.\).](#)

²⁶ [Padomes Ieteikums \(2017. gada 22. maijs\) par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru mūžizglītībai \(OV C 189, 15.6.2017., 15. lpp.\).](#)

²⁷ [Europass.](#)

²⁸ [Eiropas digitālie mācību apliecinājuma dokumenti.](#)

²⁹ [Eiropas prasmju un profesiju klasifikācija.](#)

Darbības:

Komisija turpinās atbalstīt **Boloņas procesa instrumentu** īstenošanu, izmantojot *Erasmus+* 2024. gada uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus par Eiropas augstākās izglītības telpu;

Tā plāno pētīt saikni starp Eiropas grādu un Profesionālo kvalifikāciju **direktīvu** un nodrošināt atbilstību **Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrai, Europass, Eiropas digitālajiem mācību apliecinājuma dokumentiem un Eiropas prasmju un profesiju klasifikācijai (ESCO)**.

5.2.7. Progresu izvērtēšana ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām

Pamatojoties uz panākto progresu un novērtējumu par Eiropas grāda abu sākumpunktu atbilstību mērķim, Komisija plāno sākt turpmāku uz nākotni vērstu darbu, tai skaitā:

- kopā ar Eiropas grāda politikas laboratoriju un Eiropas grāda forumu **izvērtēt progresu dalībvalstīs virzībā uz Eiropas grādu;**
- sadarboties ar dalībvalstīm, lai veiktu turpmākus pasākumus nolūkā **augstākās izglītības iestāžu aliansēm noteikt juridiskas personas statusu³⁰.**

Darbība:

Komisija plāno **sadarbībā ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām izvērtēt progresu visos posmos virzībā uz Eiropas grāda izveidi.**

Komisija aicina dalībvalstis strādāt, lai izveidotu Eiropas grādu, izmantojot **atbalstu, ko nodrošina ES instrumenti un mācīšanās no līdzbiedriem**, lai veiktu vajadzīgās reformas.

5.2.8. Reformu uzraudzība un atbalsts tām

Komisija ir cieši apņēmusies nodrošināt nepārtrauktu atbalstu dalībvalstīm to ceļā uz rezultatīvām reformām, kas ļautu izveidot Eiropas grādu, un mudina tās veikt pasākumus, lai maksimāli izmantotu ES finansējumu, kā arī pilnībā izmantotu atbilstīgu esošu ES finansēšanas instrumentu atbalstu. Turklāt Komisija atgādina dalībvalstīm par Izglītības un apmācības pārskata un Eiropas pusgada procesa būtisko nozīmi, atbalstot un paātrinot valstu reformu tempu.

Attiecībā uz turpmāko atbalstu laikposmā pēc 2027. gada Komisija atgādina, ka par tās priekšlikumu par nākamo daudzgadu finanšu shēmu un attiecīgo sarunu rezultātiem šajā posmā spriest ir pārāgri.

Darbība:

Komisija plāno atbalstīt dalībvalstis to reformu īstenošanā virzībā uz Eiropas grādu un aicina tās **izmantot atbilstīgus ES instrumentus**, lai iesaistītos nepieciešamo reformu īstenošanā.

6. Secinājums

Komisija ar šo paziņojumu par plānu virzībai uz Eiropas grādu aicina dalībvalstis, kompetentās reģionālās valdības un to augstākās izglītības kopienas apvienot spēkus studentu, darba devēju, universitāšu un visas Eiropas Savienības interesēs.

Eiropas grāds ir paredzēts kā brīvprātīgs un elastīgs risinājums, lai pārvarētu pastāvošos šķēršļus, kas liedz pilnībā izmantot Eiropas izglītības telpas potenciālu. Pakāpeniska pieeja ļaus visām

³⁰ Kā paziņots Komisijas paziņojumā Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Eiropas universitāšu stratēģiju, 2022. gada 18. janvāris, COM(2022) 16 final.

izglītības sistēmām, pilnībā ņemot vērā to daudzveidību, izvēlēties sākumpunktu, no kura tās sāk virzību uz Eiropas grādu. Dalībvalstis būs noteicējas un virzīsies uz priekšu savā tempā ar Komisijas atbalstu, kas veicinās dialogu un mācīšanos no līdzbiedriem, nodrošinās stimulus un pētīs sinerģiju ar citām iniciatīvām.

Tāpat kā programmai *Erasmus+* ir bijusi plašāka ietekme, radot vairāk apmaiņas iespēju un elastīgāku mācību vidi, Eiropas grāds varētu veicināt kopīgu izglītības programmu plašāku izplatību visās augstākās izglītības iestādēs, pilnībā ņemot vērā subsidiaritātes principu.

Sperot vēl vienu soli ceļā uz Eiropas grāda izveidi un izmantojot tā unikālo Eiropas dimensiju, mēs augstu vērtējam Eiropas augstākās izglītības iestāžu transnacionālās sadarbības centienus, lai sniegtu studentiem vēl nepieredzētas iespējas personiskai izaugsmei, akadēmiskiem sasniegumiem un Eiropas pilsonībai, nodrošinot viņiem lielāku iespēju gūt panākumus mūsdienu globālajā ekonomikā.

Eiropas grāds sagatavotu studentus, lai viņi spētu orientēties un gūt panākumus pasaulē, kurā izaicinājumiem un iespējām nav robežu. Tieši tā mums jāsagatavo savi studenti ne tikai dalībai pasaules ekonomikā, bet tās vadīšanai. Tādējādi mēs ne tikai palielinām mūsu Savienības konkurētspēju, bet arī palīdzam veidot pārtikušāku un savienotāku pasauli.